

RIDDER, Clem de (Opwijk 23 juni 1920).

Behaalde het diploma van onderwijzer aan de kweekschool Sint-Jan Berchmans te Oostakker, studeerde daarna letterkunde en geschiedenis aan de regentenschool Sint-Thomas in Brussel, volgde de hogere leergangen in de kunstgeschiedenis van de stad Brussel en leergangen in communicatiewetenschappen aan de Katholieke Universiteit Leuven.

De Ridder werd in 1942 'opsteller' bij de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie. In dat jaar sloot hij aan bij het **Vlaamsch Nationaal Verbond** (VNV), waarin hij behoorde tot de geestesgenoten van zijn raadsman pater **Jules Callewaert** en tot de zogenaamde '**Dietse richting**'. In 1945 werd hij wegens culturele **collaboratie** (persmedewerking) tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld, waarvan hij acht maanden uitzat en voor de rest werd begenadigd. In 1957 verkreeg hij eerherstel.

In 1947 werd De Ridder medewerker van **Eduard Amter**, de secretaris-generaal van het **Dauidsfonds**. De Ridder speelde toen een rol in de activering van het verlamde **flamingantisme** en hielp bij de georganiseerde vorming van de Vlaamse be-

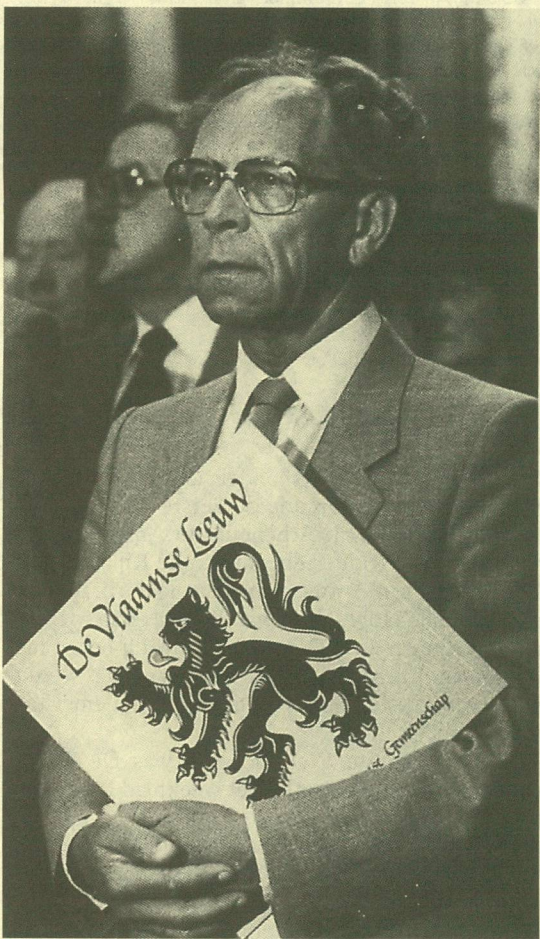
wustwording: vooral door liederteksten, onder andere voor **Emiel Hullebroeck**, over wiens werk hij ook publiceerde, door bindteksten voor Vlaamse manifestaties, door artikelen en door zijn werk voor het Davidsfonds, sedert 1957 als secretaris van Amter. In 1958 publiceerde hij voor de **Vlaamse Volksbeweging** een brochure over de **Wereldtentoonstelling** in Brussel, waarin hij betoogde dat de Belgische show-politiek met de expositie de spiegel van de Belgische politiek tegenover de twee nationale gemeenschappen was: veel geld voor de show met hoge Franstalige functionarissen, terwijl in Vlaanderen werkloosheid heerste. In 1964 volgde hij Amter op met de titel van secretaris-generaal van het Davidsfonds. Sindsdien kwam het zwaartepunt van zijn werk te liggen op de deelneming aan de Vlaamse politieke actie, op de cultuurpolitiek en op de vernieuwing van het cultureel vormingswerk, in de eerste plaats in het Davidsfonds zelf, waar hij aanzienlijk bijdroeg tot de modernisering. Om jarenlang ledenverlies stop te zetten en de vereniging nieuwe expansie te geven, ijverde hij voor de aanpassing van het culturele werk aan de behoeften van de tijd, voor de verruiming en kwaliteitsverbetering van de uit te geven boeken, voor de uitbreiding van de activiteiten met onder meer grammofoonplaten, een reisdienst en een huisdrukkerij, en voor de verjonging van de plaatselijke besturen. Belangrijke initiatieven werden genomen inzake samenwerking in de V.B. en de culturele samenwerking met Nederland, evenals inzake medewerking aan de vernieuwde cultuurpolitiek, inzonderheid onder minister **Frans van Mechelen**.

Tezamen met de toenmalige voorzitter **Raymond Derine** kreeg hij in het begin van de jaren 1970 te kampen met een interne crisis van de vereniging die onder progressistische druk kwam te staan. De Ridder streed voor het behoud van de Vlaamse en christelijke basisprincipes van het Davidsfonds. Uit protest tegen andere invloeden nam hij in 1973 ontslag en werd directeur van het **Contact- en Cultuurcentrum Brussel (CCC)** waarvan hij in 1966 een van de medestichters was. In dit centrum zorgde hij onder meer voor een ruimere dienstverlening aan het Vlaams cultureel leven in Brussel. In 1980 ging hij in die functie met brugpensioen.

In 1977 verkoos het Davidsfonds hem tot voorzitter, wat hij bleef tot 1986. Zijn aandacht ging in die periode vooral uit naar de verdieping van het christelijk aspect in de Davidsfondswerking, uitbreiding van de publicaties en de inzet voor een grotere politieke zelfstandigheid van Vlaanderen.

De Ridder heeft talrijke functies bekleed in verenigingen en organisaties die op de een of andere wijze te maken hebben met de V.B. in de breedste zin van het woord. Van 1964 tot 1973 was hij lid van het Bureau van de **Stichting voor de Culturele Integratie van Noord en Zuid**, die hij hielp oprichten; van 1965 tot 1973 lid van het Contactcentrum Noord-

Zuid voor Volksontwikkelingswerk in verenigingsverband; van 1964 tot 1973 lid van de raad van bestuur van het Katholiek Televisie en Radio Centrum. In 1966 was hij medeoprichter van het Koördinatiekomitee Taalregeling Hoger Onderwijs en bleef daarbij betrokken tot 1969. In 1967 behoorde hij tot de oprichters van het Vijf November Komitee, werd lid van de Hoge Raad voor Volksopleiding (tot 1975), lid van de jury voor de Visser-Neerlandia Prijzen (tot 1970) en van het Algemeen Amnestiecomité (tot 1968). In 1965 richtte hij, samen met Achilles Mussche en Adriaan Verhulst, het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen op, waarvan hij viermaal voorzitter is geweest (1968-1971, 1972-1973, 1984-1986, 1996). Van 1969 tot bij de opheffing in 1973 was hij lid van de Kultuurraad voor Vlaanderen en van 1969 tot 1973 deelgenoot van het Algemeen Nederlands Zangverbond. In 1970 werd hij lid van de Belgisch-Nederlandse subcommissie voor Volksontwikke-

Naast zijn rol in het Davidsfonds bekleedde Clem de Ridder talrijke functies in verenigingen en organisaties die op de een of andere wijze te maken hebben met de V.B. in de breedste zin van het woord. (DE STANDAARD/HET NIEUWSBLAD: E. PEUSTJENS)

lingswerk, Jeugd- en Jongerenwerk en Cultureel Grensverkeer (Belgisch-Nederlands Cultureel Verdrag) wat hij bleef tot 1973; lid van de Commissie Culturele Centra van het ministerie van Nederlandse cultuur (tot 1975) en stichtend lid van het Vlaams Onderwijscentrum Brussel. In 1971 was hij medeoprichter van het Centrum voor Sociaal-Cultureel Werk (CSKW) en bleef lid van de raad van bestuur tot 1973. In 1978, 1979 en 1985 was hij voorzitter respectievelijk van de eerste, tweede en derde staten-generaal van de Vlaamse verenigingen.

In 1970 werd De Ridder lid van het IJzerbedevaartcomité, waaruit hij in 1993 ontslag nam, onder meer uit protest tegen wat hij als partijpolitieke inmenging of beïnvloeding brandmerkte. Bij de crisis in het midden van de jaren 1990 bleef hij de meer traditionele contestatie steunen. In 1975 was hij voorzitter van het eerste **Congres van Brusselse Vlamingen** en in 1977 was hij medeoprichter en voorzitter van het zogenaamde **Anti-Egmontkomitee** dat actie voerde tegen het **Egmontpact**.

WERKEN: Talrijke liederteksten: *Lieve Vrouw der Lage Landen*, 1947; – *Gezellicantate* (E. Hullebroeck), 1948; – *Guldensporen-cantate* (E. Hullebroeck), 1950; – *Het Lied der Vlamingen*, 1952; – *Emiel Hullebroeck, zanger en strijder*, 1952; – *Lutgartoratorium* (W. Pee), 1953; – *Yvonne van Haegendoren-Goffin, een sterke vrouw van Vlaanderen*, 1954; – *Rodenbachspel*, 1955; – *Wereldtentoonstelling 1958: balans van België*, 1958; – met W. de Meyer, *Zingen wij ons eigen lied, honderd liederen uit Vlaanderens liederenschat*, 1955; – *De rode jezuïet, sociaal toneelspel*, 1957; – *Het lied der Vlamingen*, 1959; – *De Vlaamse Leeuw*, 1960; – *Lied van mijn land. Gedichten over Vlaanderen, zijn volk en zijn strijd, bloemlezing*, 1975; – met R. de Ghein, *Een halve eeuw Vlaams idealisme. 50 jaar IJzerbedevaarten*, 1977; – *De zeven dagen. Het werk van onze handen. Bloemlezing*, 1979; – ‘Anton van Wilderode. Een zielsportret’, in *Voorboden van een nieuwe lente*, 1979; – *Geliefde gedichten uit de Nederlandse poëzie, bloemlezing*, 1981; – ‘Vlaanderen, mijn land’, in *Wegwijs Cultuur*, 1986; – met M. Deweerdt en R. Dillemans (red.), *Wegwijs politiek*, 1994.

LITERATUUR: A. Janssen, ‘Een nieuwe hoofdsecretaris’, in *De Bellemán* (lente 1964); – Zr. Lutgardis, ‘Clem de Ridder’, in *Sinte-Lutgart* (september 1964); – ‘Gezichten en vergezichten. Clem de Ridder’, in *Jong* (oktober 1965); – J. Verdonck, ‘Clem de Ridder. “Wij doen voort”’, in *De Nieuwe Linie* (26 augustus 1967); – J.L., ‘De man in de kijker. Clem de Ridder’, in ‘t *Pallietterke* (26 oktober 1967); – N. d’Hulst, ‘Clem de Ridder, ere-nationaal-voorzitter’, in *Informatief* (maart 1986); – P. van den Driessche, ‘De konfrontatie moet er komen’, in *Wij* (13 maart 1986); – J. Vranckx, ‘Afscheid van Clem de Ridder’, in *Gazet van Antwerpen* (13 maart 1986); – G. Durnez, ‘Het uur van de waarheid voorbereiden’, in *De Standaard der Letteren* (29 november 1986); – L. Davids, ‘Overpeinzingen’, in *Belgisch Israëlitisch Weekblad* (19 december 1986); – “Houden van...” *Huldeboek Clem de Ridder*, 1986; – S. Daems, ‘Onszelf vragen durven stellen’, in *Omtrent* (februari 1987); – P.J. Verstraete en K. Barzelee, ‘Vlaamse Portretten. Clem de Ridder: Zin voor rechtvaardigheid maakte mij tot flamingant’, in *Nieuw Vlaanderen*, jg. 21, nr. 3 (december 1989).

GASTON DURNEZ*